

ดวงใจที่ออกไปในวันเดียว

สาระสำคัญ

1. การสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รักยิ่งอย่างกะทันหันและรุนแรงที่สุด
2. กระบวนการสื่อสารและการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแจ้งเกิด แจ้งตาย ถ้าได้รับการช่วยเหลือตั้งแต่ชุมชนจนถึงหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องโดยมองเห็นความเป็นมนุษย์และระเบียบทางราชการจะทำให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ

เรื่องเล่า

บุญยืนที่เดินมาจากหอผู้ป่วยด้วยสีหน้าที่เศร้า สิ้นหวัง อ้อมแขนของเขาว่างเปล่า แผลผ่าตัดจากการคลอดยังคงปวดร้าว แต่ความปวดร้าวในใจนั้นแสนสาหัสยิ่งกว่า สายตาเธอมองไปยังมุมหนึ่งของโรงพยาบาล ลูกของเธอคลอดออกมาไม่สมบูรณ์และได้จากไปอย่างสงบในวันเดียวกันนั่นเอง ไม่มีแม้แต่โอกาสจะได้อุ้มชูเขาให้เต็มอ้อมแขน ความสุขจากการเป็นแม่ลูกแทนที่ด้วยความเศร้าโศกและสิ้นหวังบุญยืนกับสามีเป็นเพียงกรรมกรรับจ้าง รายได้น้อยนิด พอประทังชีวิตไปวัน ๆ เมื่อเรื่องเศร้ามาเยือน พวกเขาแทบไม่มีเงินเหลือพอจะจัดงานศพให้ลูกได้เลย เธอตัดสินใจครั้งสุดท้ายที่ยากลำบากยกศพลูกให้กับโรงพยาบาล ด้วยความหวังว่าอย่างน้อยลูกจะได้ไปสู่สุคติอย่างเหมาะสมแต่เรื่องกลับไม่ง่ายอย่างที่คิด

เมื่อเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลติดต่อไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดการตามขั้นตอน ก็ต้องพบกับอุปสรรคทางราชการตามระเบียบ เด็กที่เกิดและเสียชีวิตในวันเดียวกัน จะต้องทำการแจ้งเกิดเพื่อออกสูติบัตร และทำการแจ้งตายเพื่อออกมรณบัตรควบคู่กันไป เพราะถือว่าเด็กมีตัวตนทางกฎหมายแล้ว "แต่... แต่ยังไม่ได้แจ้งเกิดเลยครับ แล้วเอกสารอะไรก็ยังไม่ได้ทำเลย" คำพูดด้วยใบหน้าและแววตาอันแสนเศร้าของสามีบุญยืน เมื่อรู้ว่าแม้แต่การจากไปอย่างสงบของลูกก็ยังมิขึ้นตอนที่ยุ่งยากโรงพยาบาลไม่สามารถจัดการฅาปนกิจศพเด็กได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายหากไม่มีเอกสารการแจ้งเกิดและแจ้งตายครบถ้วน การรับมอบศพเพื่อนำไปดำเนินการต่อก็ต้องมีเอกสารยืนยันสถานะการเสียชีวิตจากทางราชการ ซึ่งต้องมาจากขั้นตอนการแจ้งเกิดก่อน ศพลูกของบุญยืนจึงยังคงอยู่ที่ห้องเก็บศพของโรงพยาบาล เป็นร่างเล็ก ๆ ที่รอคอยการจัดสรรอย่างถูกต้องจากระบบราชการ ในขณะที่บุญยืนผู้เป็นแม่ ทำได้เพียงนั่งมองความว่างเปล่าด้วยหัวใจที่แตกสลาย เธอไม่เพียงแต่สูญเสียลูก แต่ยังต้องเผชิญกับความรู้สึกไร้หนทางที่จะส่งดวงใจดวงน้อยไปสู่ภพภูมิที่ดี บุญยืนรู้สึกว่าคุณยากจนได้พรากทุกสิ่งไปจากเธอ ไม่ว่าจะเป็นโอกาสในการดูแลลูกในขณะที่มีชีวิต หรือแม้แต่ศักดิ์ศรีสุดท้ายในการส่งดวงวิญญาณของลูกบุญยืนต้องเผชิญกับกำแพงของกฎหมายและความสิ้นหวัง

เจ้าหน้าที่ศูนย์รับส่งต่อผู้ป่วย เห็นถึงความทุกข์ยากของเธอและเข้าใจถึงปัญหาเรื่องเอกสาร จึงได้รายงานหัวหน้างานเพื่อติดต่อประสานงานโรงพยาบาลต้นทางที่เด็กคลอด ประสานงานกับสำนักงานเทศบาล เพื่อให้การแจ้งเกิดและแจ้งตายดำเนินไปอย่างรวดเร็วที่สุด และประสานกับผู้ใหญ่บ้านเพื่อช่วยจัดการเรื่องเอกสารให้ทั้งหมด

วันรุ่งขึ้น ผู้ใหญ่บ้านได้อาสารับภาระสำคัญนี้ ท่านพาบุญยืนและสามีไปยังที่โรงพยาบาลต้นทางที่เด็กคลอดจากนั้นก็พาไปทั่วว่าการอำเภอเพื่อแจ้งเกิดให้เด็กมีชื่อในทะเบียนบ้านและได้สูติบัตรตามกฎหมาย (แม้จะเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านได้ไม่นานก็ตาม) หลังจากนั้นก็ได้พาสามีของบุญยืน พร้อมด้วยเอกสารไปดำเนินการต่อที่เทศบาลในตัวเมือง เพื่อทำการแจ้งตายในคราวเดียวกัน โดยใช้หนังสือที่แพทย์ออกให้เป็นหลักฐาน จนกระทั่งได้รับมรณบัตร กระบวนการที่ดูเหมือนจะยุ่งยากและเป็นไปไม่ได้สำหรับคนจนที่หมดหนทาง ถูกคลี่คลายลงด้วยน้ำใจและความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่บ้านและเจ้าหน้าที่โรงพยาบาล ทุกอย่างดำเนินไปอย่างรวดเร็วภายใต้การดูแลของผู้ใหญ่บ้านที่คอยประสานงานกับเจ้าหน้าที่เมื่อได้เอกสารสำคัญคือ "มรณบัตร" มาแล้ว สามีบุญยืนจึงได้นำมายังโรงพยาบาล เพื่อให้สามารถส่งมอบศพของเด็กให้กับมูลนิธิที่มารับช่วงต่อเพื่อนำไปประกอบพิธีฅาปนกิจได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบของศาสนา วันนี้สามีของบุญยืนมาพร้อมกับสีหน้าและรอยยิ้มบาง ๆ ที่คลายความวิตกกังวล สามีของบุญยืนได้ขอบคุณผู้ใหญ่บ้านและเจ้าหน้าที่อย่างสุดซึ้ง มรณบัตรแผ่นนั้น ไม่ได้เป็นเพียงเอกสารทางราชการ แต่เป็นใบอนุญาติสุดท้ายที่จะส่งดวงใจดวงน้อยของลูกเธอให้ไปสู่ความสงบอย่างแท้จริง

บทเรียนที่ได้รับ

1. ความรักของแม่ที่มีต่อลูก
2. การสูญเสียอาจเกิดขึ้นได้ทุกเมื่อแม้กระทั่งกับชีวิตที่เพิ่งเริ่มต้นเราจึงควรตระหนักถึงคุณค่าของช่วงเวลาปัจจุบัน
3. ความยากจนกดทับศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ และเป็นตัวซ้ำเติมความเจ็บปวดทรมานให้รุนแรงยิ่งขึ้น
4. เรื่องนี้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นของระบบสวัสดิการสังคมที่เข้มแข็ง ซึ่งควรครอบคลุมไปถึงการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมในวาระสุดท้ายของชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่อยู่ในภาวะขัดสนอย่างแท้จริง
5. เรื่องนี้เป็นเครื่องกระตุ้นเตือนให้สังคมตระหนักถึงผู้ที่ยากลำบากกว่า และกระตุ้นให้เกิดการให้ความช่วยเหลือ
6. การเรียนรู้ที่จะ ไม่ตัดสิน ผู้อื่นจากความยากจน แต่ให้เข้าใจถึงสถานการณ์ที่บีบคั้นและให้ความเห็นอกเห็นใจต่อความทุกข์ที่พวกเขาต้องเผชิญ

